

"אספנות היא לא אגרנות!"

מאת: עמרי גלפרין
צילומי האוסף: באדיבות ארז קמינסקי

מסתבר שאנשים יכולים לפתח את תחביב האספנות בכל גיל. יש כאלה שיאספו חפצי אמנות או רכבים, ויש כאלה שיאספו גפרורים, קלפים, ואפילו כפתורים - בקיצור, הכול! ארז קמינסקי, אספן ותיק, פותח צוהר אל עולם האספנות, עם כמה סיפורים משעשעים, טיפים וסודות.

ארז, אנחנו נשוחח על אספנות. יש כאלה שאומרים שזו "מחלה" שמתעוררת בגיל די צעיר.

זה נכון. התחלתי לאסוף בגיל 16, לפני די הרבה שנים. האוסף שלי הוא אקלקטי לחלוטין. התחלתי עם אמנות, ומשם זה התגלגל. אבא שלי, זכרו לברכה, היה צייר חובב. הוא היה מיוודד עם יוצרים כמו קדישמן, יעקב אגם ועוד אמנים ובעלי גריות לאמנות. בצעירותי התלוויתי אליו, וזו הייתה האווירה שבה גדלתי. הוא דאג להכיר לי יצירות של אמנים שונים, ובגיל 17 כבר קניתי את הליתוגרפיה הראשונה שלי.

אתה זוכר איזו?

בהחלט! זו הייתה ליתוגרפיה חתומה של סלבדור דאלי. לאחר הרכישה הרגשתי ממש התעלות נפש, אבל אני לא השווצתי בזה.

אספנות היא מונח רחב. הבת הצעירה שלי, לדוגמה, אוספת קלפי פוקימונים, ויש כאלה שאוספים רכבים. איפה אתה על הרצף של האספנות?

אני חובב ספורט, לכן אני אוסף בעיקר פרטים הקשורים לעולם. אחרי

שם: ארז קמינסקי
גיל: 68
מצב משפחתי: נשוי + שני בנים
ושתי נכדות
מגורים: הרצליה
מקצוע: אספן

אספן זה עניין נפשי, הרצון הבלתי מתפשר להשיג משהו גם אם אין מקום לתלות אותו על הקיר.

זה נכון. אני אספן שכזה. הדברים שלי במשך שנים היו סגורים בארזים עם פתקיות קטנות שעליהן רשום מה הארגז מכיל.

למה לשים בארזים דברים שאתה אוסף? זה לא בזבז כסף?

אני רצייתי משהו והשגתי אותו. זה כמו התחושה של יושב ראש דירקטוריון של תאגיד, שעושה עסקה של עשרות מילוני דולרים. זו תחושה ממכרת. אבל תבין, את התחושה הזו ניתן לקבל גם מפריט שעלותו רק 100 ש"ח. הרעיון הוא בכך שאתה מצליח להשיג את מה שאתה כל כך רוצה.

זאת אומרת שפריטים שבעבר נחשבו זולים התייקרו, או שיש יותר היצע?

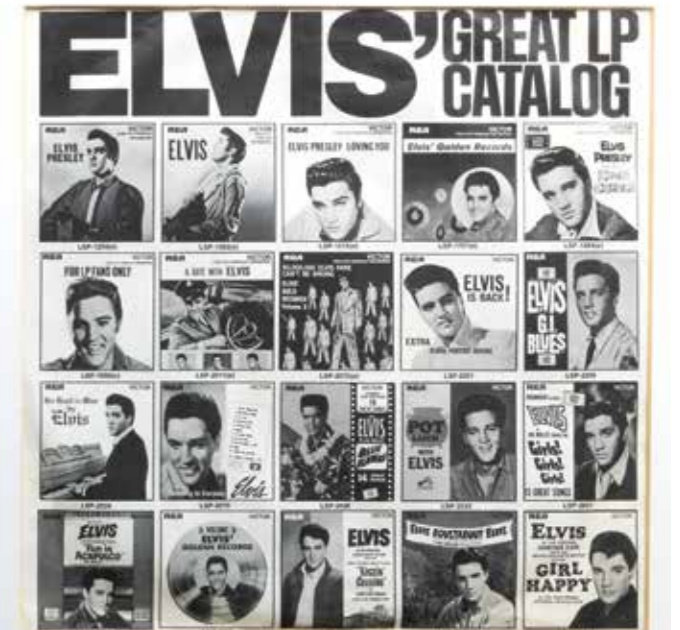
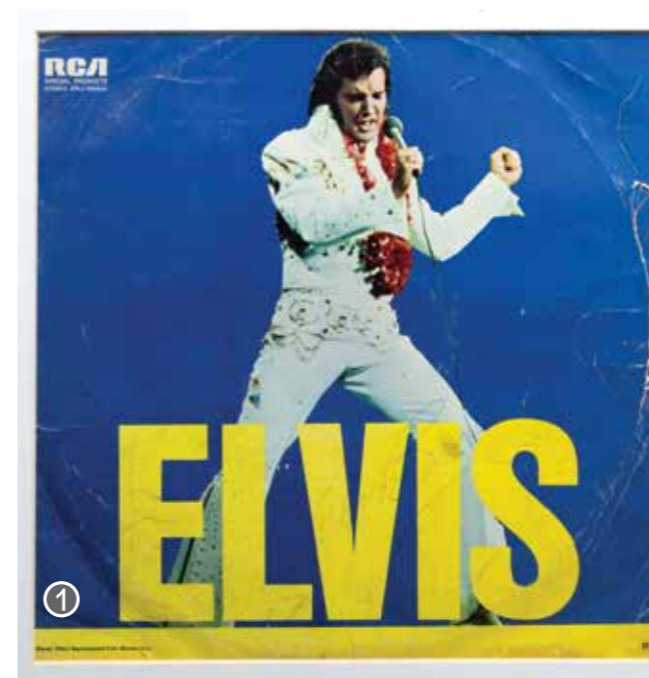
אני אמחיש לך: בסוף שנות ה-70 ובתחילת שנות ה-80 פריט כמו חולצת משחק של מי שהיה אז כוכב ספורט, נניח בליגת הכדורסל NBA, הייתה עולה כ-3,000 דולר, והיום חולצת משחק של מייקל ג'ורדן, אף על פי שכבר מזמן הפסיק לשחק, יכולה להגיע לכדי ארבעה מיליון דולר! אלה סכומים בלתי נתפסים.

היום אתה מוכר מהאוספים שלך?

אכן. לפני כמה שנים היה לי אירוע לא מתוכנן - חטפתי התקף לב באמצע העבודה. עסקתי בליטוש שיש. זה היה בתקופת הקורונה, ושמו לי פלסטיקים על הראש וכפפות כדי להגן מהידבקויות. הפכתי מאדם שקם בשש בבוקר לעבודה לאדם שבמשך שנתיים כלוא בביתו, ממש כמו אריה בכלוב. זו הייתה הנקודה שבה הפכתי את תחביב האספנות שלי למוקד תעסוקה. בתחילה הורדתי מעליית הגג את אחד הארזים הישנים שלי, וכשפתחתי אותו, מייד הופיע מול עיניי פריט מקורי של רוברט (בובי) קנדי, שהיה התובע הכללי של ארצות הברית, שגם הגיע

1. ליטוגרפיה של דאלי שעברה אישור למקורותיה. סלבדור דאלי היה תמיד בראש רשימת האספנות של קמינסקי.
2. אחת מיצירותיו של מרק שאגאל "פורטרט עצמי".
3. אחד מקירות האספנות של קמינסקי - חולצות של גדולי שחקני הכדורגל בעולם לצד טביעות כף היד של גדולי שחקני הכדורסל.
4. שעון למדידת תחרויות יונים. ארז קמינסקי עדיין מנסה להבין מדוע רכש את הפריט הייחודי הזה, אך המשונה.

איך מעריכים מחיר ליצירות או חפצים?
ככלל אצבע, הבעיה היא תמיד כשיש רק מוצר אחד, כי מצד אחד השוק רוצה את הפריט ומצד שני היות שזה ייחודי הרצון של האספן הוא לקבל את הסכום הגבוה ביותר.

בעולם אספנות הספורט, הקרוב לליבך, קיים גם נושא החתימות של ספורטאים מפורסמים, ויש בגדים וחפצים שלהם, כמו חולצות או כפפות. אבל בתכלס, מה הבעיה לדייף?

אכן קיימים איך-ספור זיופים, וכל הזמן מנסים לרמות. יש כמה חברות שהתמחות שלהן היא באישור או פסילה של חתימות של מפורסמים. הן בודקות מקוריות, ואם זה מתגלה כאימיתי הן נותנות תעודה רשמית.

1. מי לא היה רוצה שיהיה לו אלבום כפול וחתום אישית על ידי מלך הרוקנרול אלביס פרסלי?
2. פסל אספנות דמוי אישה בסגנון יצירתו של האמן הקולומביאני פרננדו בוטה, אשר הרבה ליצור עיצובים בצורות מעוגלות וחושניות.
- 3-6. מבחר פרטי אספנות הקשורים לתרבות, להיסטוריה ולהוויה הישראלית, או בשמם האספני: "אספנות מסוג ישראלינה".

טביעות ידיים של כל אחד משלושת הספורטאים הללו. וכמו תמיד, לאחר שרכשתי, ארזתי את היצירות הללו ואחסנתי.

הוא יכול היה להמשיך ליצר עוד - הרי התבניות אצלו.
בדיקה! אשתי אמרה לי שלאמן הצרפתי הזה יש עדיין את התבניות והוא יכול להכין עוד יצירות מהן. אז מייד התקשרתי אליו ושאלתי בנימוס מה עם התבניות, והוא אמר בפשטות שהוא ימכור לי גם אותן.
אשאל בעדינות, איפה כל יציקות הידיים הללו מאוחסנות?
לא תאמין - בבוידעם של אחותי. אבל הסיפור הזה תפס שינוי במה שקשור לערך היצירות, היות שקובי בראיינט נהרג לפני כמה שנים בהתרסקות מסוק. לפני כמה שנים החלטתי למכור חלק מהיצירות הללו, ואכן מכרתי ארבע מהן, כך שנותרו לי עוד 14.

נתקלת באוספים משונים?
בהחלט. יש לי חבר בשיקגו שאפשר לכתוב עליו ספר. הוא אספן של כפתורים. אני לא מגזים לומר שיש לו קונטיינרים עם כפתורים. הוא היה נוסע בעבר למפעלים, נניח במזרח אירופה, ופשוט רוכש את הכול.

באיזה פריט אתה מתגאה במיוחד?
אחד הפריטים שאני מתגאה בהם במיוחד הוא מתחום הספורט. לפני הרבה שנים חברת נייקי פתחה את חנות הדגל שלה בפרז, בשאנז אליזה, וכשנייקי עושה אירוע אז זו הפקת ענק, עם סיקור וסלברטיז שמגיעים. הם הזמינו לשם אמן צרפתי מקומי ששמו סשה שוורץ, שפיתח טכניקה מיוחדת של לקיחת טביעות כף יד במקום האירוע. בכל כמה שנים, כשהם עשו שינוי בחנות או הרחיבו אותה, הם דאגו להביא את גדולי הספורטאים ואת אותו האמן, שהטביע את כפות ידיהם, ומייד לאחר מכן הוא היה יוצר איתי קשר ומציע לי לרכוש את היצירות שהטביע, היות שידע שאני אספן ספורט. עם השנים הוא יצר שם את טביעות הידיים של שלושת שחקני הכדורסל הגדולים בעולם: לברון ג'יימס, מייקל ג'ורדן וקובי בראיינט.

בשנת 2017, לאחר אירוע גדול שעשו שם, הוא שוב יצר איתי קשר והסביר לי שיש לו את כל התבניות של שלושת הספורטאים הללו. שאלתי אותו כמה טביעות ידיים הוא יכול להוציא מכל תבנית, והוא אמר 30, כי מעבר לזה התבנית פשוט תיהרס. אמרתי לו שאני הולך על זה ושאתפק ב-18

ממשפחה מוכרת מאוד. זו הייתה תעודת כתב המינוי שלו לתובע של טקסס. זה מילא אותי שמחה לראות את המסמך הזה לאחר שנים רבות. זה גם הניע אותי להתחיל לפתוח את כל ארגזי האספנות שלי מהעבר. האמת, לא ידעתי איפה לשים את כל החפצים.

אז במפגש המחודש עם חפצי העבר שאספת התעורר בך הרצון למכור חלק מהאוסף?

לא בדיוק. באחד הימים התארחו אצלי בבית שני אספנים, קולגות. אחד מהם שאל אותי אם אני מוכן למכור לו פריט שהיה לי, ופשוט התפתיתי למכור לו. אחרי זה קיללתי את עצמי שהסכמתי. אבל גם היום אני לא מחשיב את עצמי כאיש עסקים בעולם האספנות, אני פשוט לא בעל נפש של סוחר אלא של אספן.

מה אומרים נניח האישה והילדים על התחביב שתופס לא מעט מקום בבית?

האמת, אם היה מותר הם היו חונקים אותי למוות. הם לא סובלים את התחביב שלי.

האם יש באוסף שלך חפצים שיקרים לליבך ויש אחרים שאחרי שנים איבדו את הערך הסנטימנטלי?

כל פריט שקניתי הוא בסופו של דבר יקר לליבי. אבל יש לי גם דברים משונים, כמו מכשיר למדידת יונים בתחרויות יונים, שאני אפילו לא יודע למה קניתי אותו, לפני 40-50 שנה.

אז אולי זו אגרות שמשולבת עם אספנות?

לא, אני לא אגרון. אצל אגרנים לא תמצא ידיים ורגליים, הכול בלגן ללא כל כיוון.

2

1

לסיום, עד מתי תמשיך לאסוף?

אלה החיים שלי ואחת האהבות הגדולות שלי. אמרתי לילדים שלי שבגיל 120 הכול יעבור אליהם, והם הכריזו בעליצות שחמש דקות אחרי שאעזוב את העולם הזה הם יעלימו את הכול. האמת, אני לא אתפלא אם גם הם נדבקו בחיידק הזה והם פשוט לא מודים בזה בפניי.

1. פריט נדיר! כתב מינוי חתום אישית על ידי רוברט קנדי בזמן היותו תובע ראשי.
2. ליטוגרפיה נדירה וחתומה על ידי מהנדס העיר תל אביב לשעבר, ישראל גודוביץ. הליטוגרפיה חתומה גם על ידי שלושה מראשי ממשלות ישראל: גולדה מאיר, יצחק רבין ומנחם בגין.
3. לא בטוח שהיא נוחה, אבל עדיין נדירה. כורסה של המעצב ההולנדי ג'אק קרבולדר משנת 1982.

אם מישהו רוצה חפץ, נניח של מייקל ג'קסון או כל אמן או יוצר אחר, מה הוא צריך לעשות?

הוא צריך להגיע רק למכרזים הנכונים בפלטפורמות האמינות ביותר ברשת. יש כאלה שרוכשים בפלטפורמות המקצועיות פריטים ספורים במיליונים. הם מתרווחים בכורסה הנוחה שלהם בביתם שבהונג קונג או ניו-יורק או תל אביב או בכל מקום אחר על פני הגלובוס, ופשוט בלחיצת כפתור מוציאים סכומי עתק.

האינטרנט לא גורם למעשה לירידת מחירים? הרי הכול זמין לכולם ואין מאמץ גדול בחיפוש כפי שהיה בשנות ה-70 וה-80.

זה נכון בנוגע לחלק מיצירות האמנות, אבל לא נכון לאספנות בתחום הספורט.

3

אם יש לכם הצעות לראיונות מרתקים שיכולים להתאים למדור, כתבו ישירות לעמרי גלפרין: omrigalperin@gmail.com

עם חתימות זה אולי קל יותר ואפשר להיעזר באנשי מקצוע ובמחשבים, אבל עם פריטי לבוש זה קשה יותר.

עם החולצה החשודה, תבדוק אם זה בדיוק אותו החוט של המפעל שייצר את החולצה המקורית. עניין מורכב, אבל יש בו מדע מדויק.

נפלת פעם עם זיוף?

בוודאי. הייתה לי פעם ליטוגרפיה של דאלי שקניתי, לא זז מגיל 17, שלאחר שנים, כשפתחתי אותה מהארזיה כבר לא זכרתי ממי רכשתי אותה, אז שלחתי אותה, יחד עם עוד יצירות, לשמאי מקצועי בארצות הברית. אחת מהן נפסלה והוכרזה כזיוף. הדבר המצחיק הוא, שהשמאי כתב לי מיהו בדיוק הזיוף, על פי סוג העופרת.

אם מדובר בפריט לבוש, נניח של לאו מסי, יש חברה מאמתת שעובדת עם כל הליגות: כדורסל, כדורגל, כדוריד, בדמינטון - כל ספורט שרק תחשוב עליו. המועדונים יודעים ממי הם רוכשים את הבגדים למשחקים, והחברה המאמתת מחוברת לחברה היצרנית ויודעת בדיוק מהי המהדורה ומה המספר הסיידורי של כל ייצור. אבל רמאים, כאמור, יש בכל מקום, וישנם זייפנים שקונים חולצה מקורית ועושים לה חיקוי. אז גם לזה יש פתרון, כי במידת הצורך החברה המאמתת תעשה ממש בדיקה פורנזית. היא תיקח חוט מהחולצה המקורית ותערוך השוואה